

Omvårdnadsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2025-01-28
ON/2023:1

Omvårdnadsnämndens årsredovisning 2024

Förslag till beslut

Omvårdnadsnämnden godkänner årsredovisningen för 2024.

Sammanfattning

Nämnden har under 2025 genomfört ett omfattande utvecklingsarbete, grundat i nämndmål och förändringar i omvärlden.

Fokus på omställningen till en God och nära vård och omsorg (GNVO) har påbörjats under året. Även arbetet med att hantera omställningen till den nya socialtjänstlagen, som preliminärt träder i kraft under 2025, har påbörjats. Omställningarna genomförs i hög utsträckning i samverkan med socialnämnden och andra berörda nämnder. Ytterligare exempel på direkt samverkan berör en säkrad krisberedskap inom socialtjänsten och implementering av systemstöd för systematiskt kvalitetsarbete.

Nämnden genomför fortsatt flera aktiviteter inom kompetensområdet. Kompetensmodeller för äldreområdet är under framtagning och en kompetensstrategi förbereds inom funktionshinderområdet. Kompetenssatsningar genomförs bland annat rörande Äldreomsorgslyftet, språkområdet och metodutbildningar, till stor del finansierat av statsbidrag. Arbetet rörande framtidens kompetensförsörjning fortsätter utvecklas, omfattande bland annat samverkan med utbildningsanordnare och Vård- och omsorgscollege samt projekt kopplade till arbetsplatsutveckling och utveckling av ett hållbart arbetsliv.

Nämnden är, i samverkan med staden och berörda nämnder, aktiv i Hagalundslyftet på flera sätt, såväl genom ordinarie verksamheter som genom en aktiv medverkan i olika satsningar. Trygghetsarbetet har varit i fokus under året. Nämnden har under året också utvecklat det förebyggande arbetet, kopplat till bland annat seniorträffar och boenden. Verksamheten med det digitala välfärdsbiblioteket fortsätter och utvecklas kontinuerligt i syfte att minska risken för ett digitalt utanförskap för stadens seniorer.

Stamreovering på vård- och omsorgsboendet Berga har hanterats under året och kommer att fortsatt vara viktigt att planera och genomföra, med aktiviteter på Berga och på Skoga. Serviceboendet inom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) på Solnavägen är fullt igångsatt och gruppboendet inom LSS på Gröngölingsgatan planeras för uppstart under 2025.

Uppdraget avseende anhörigpolicy är slutfört och presenterades för nämnden i februari 2024. Policyn är sedan början av hösten 2024 under implementering i verksamheten. Uppdraget avseende genomlysning av hemtjänsten är slutfört och presenterades för nämnden i juni 2024. En

fortsatt implementering av en förnyad hemtjänstmodell, med grund i genomlysningen, förbereds för uppstart under 2025.

Arbetet med att minska den besvärande ensamheten för äldre i Solna har fortsatt under året. Bland annat sker en utveckling av den förebyggande verksamheten samt aktiviteter i stadens vård- och omsorgsboenden och hemtjänst.

Arbetet med att erbjuda fler medarbetare möjlighet till heltid har intensifierats och översyn av tillämpning av systemstöd pågår.

Arbetet med nämndmål och nämnduppdrag har pågått enligt plan. Nämndens fyra mål rörande vård- och omsorgsboende, hemtjänst, solnabor med funktionsnedsättning samt arbetet mot besvärande ensamhet bedöms uppfyllas till stor del.

Verksamhetens nettokostnad för året är 959,1 mkr, vilket är 16,7 mkr (1,7 %) lägre kostnad jämfört med budgeterad nivå. Avvikelsen förklaras i huvudsak av lägre volym inom särskilt boende i kombination med lägre kostnad för utskrivningsklara patienter. Insatser inom LSS visar en högre kostnad på grund av senarelagd uppstart för LSS serviceboende inom egen regi, omstrukturering till andra LSS-lokaler samt ökad volym inom daglig verksamhet i kombination med fler komplexa stödinsatser.

Nämndens utfall jämfört med föregående år visar 33,8 mkr (3,6%) i högre kostnad vilket förklaras av generella prisjusteringar, lönerrevision, omstrukturering till andra LSS gruppboende samt högre volym och kostnadsutveckling inom LSS daglig verksamhet.

Nämndens investeringar visar 2 mkr högre kostnad jämfört med föregående år och 0,1 mkr högre jämfört med budget och prognos. Investeringar som nämnden har genomfört under perioden avser spoldesinfektorer på Berga, möbler och inventarier på Hallen och nya låsanordningar på Ametisten.

Helena Åman
Chef Omvårdnadsförvaltningen

Patrik Ulander
Chef staben för kvalitetsutveckling

SOLNA STAD

Årsredovisning 2024

OMVÅRDNADSNÄMNDEN

ON/2023:1, behandlas på omvårdnadsnämnden den 4 februari 2025.

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse.....	3
Sammanfattning.....	3
Händelser av väsentlig betydelse.....	4
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	4
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	6
Väsentliga personalförhållanden	14
Förväntad utveckling.....	16

Förvaltningsberättelse

Sammanfattning

Nämnden har under 2025 genomfört ett omfattande utvecklingsarbete, grundat i nämndmål och förändringar i omvärlden.

Fokus på omställningen till en God och nära vård och omsorg (GNVO) har påbörjats under året. Även arbetet med att hantera omställningen till den nya socialtjänstlagen, som preliminärt träder i kraft under 2025, har påbörjats. Omställningarna genomförs i hög utsträckning i samverkan med socialnämnden och andra berörda nämnder. Ytterligare exempel på direkt samverkan berör en säkrad krisberedskap inom socialtjänsten och implementering av systemstöd för systematiskt kvalitetsarbete.

Nämnden genomför fortsatt flera aktiviteter inom kompetensområdet. Kompetensmodeller för äldreområdet är under framtagning och en kompetensstrategi förbereds inom funktionshinderområdet. Kompetenssatsningar genomförs bland annat rörande Äldreomsorgslyftet, språkområdet och metodutbildningar, till stor del finansierat av statsbidrag. Arbetet rörande framtidens kompetensförsörjning fortsätter utvecklas, omfattande bland annat samverkan med utbildningsanordnare och Vård- och omsorgscollege samt projekt kopplade till arbetsplatsutveckling och utveckling av ett hållbart arbetsliv.

Nämnden är, i samverkan med staden och berörda nämnder, aktiv i Hagalundslyftet på flera sätt, såväl genom ordinarie verksamheter som genom en aktiv medverkan i olika satsningar. Trygghetsarbetet har varit i fokus under året. Nämnden har under året också utvecklat det förebyggande arbetet, kopplat till bland annat seniorträffar och boenden. Verksamheten med det digitala välfärdsbiblioteket fortsätter och utvecklas kontinuerligt i syfte att minska risken för ett digitalt utanförskap för stadens seniorer.

Stamreovering på vård- och omsorgsboendet Berga har hanterats under året och kommer att fortsatt vara viktigt att planera och genomföra, med aktiviteter på Berga och på Skoga. Serviceboendet inom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) på Solnavägen är fullt igångsatt och gruppboendet inom LSS på Gröngölingsgatan planeras för uppstart under 2025.

Uppdraget avseende anhörigpolicy är slutfört och presenterades för nämnden i februari 2024. Policyn är sedan början av hösten 2024 under implementering i verksamheten. Uppdraget avseende genomlysning av hemtjänsten är slutfört och presenterades för nämnden i juni 2024. En fortsatt implementering av en förnyad hemtjänstmodell, med grund i genomlysningen, förbereds för uppstart under 2025.

Arbetet med att minska den besvärande ensamheten för äldre i Solna har fortsatt under året. Bland annat sker en utveckling av den förebyggande verksamheten samt aktiviteter i stadens vård- och omsorgsboenden och hemtjänst.

Arbetet med att erbjuda fler medarbetare möjlighet till heltid har intensifierats och översyn av tillämpning av systemstöd pågår.

Arbetet med nämndmål och nämnduppdrag har pågått enligt plan. Nämndens fyra mål rörande vård- och omsorgsboende, hemtjänst, solnabor med funktionsnedsättning samt arbetet mot besvärande ensamhet bedöms uppfyllas till stor del.

Verksamhetens nettokostnad för året är 959,1 mkr, vilket är 16,7 mkr (1,7 %) lägre kostnad jämfört med budgeterad nivå. Avvikelsen förklaras i huvudsak av lägre volym inom särskilt boende i kombination med lägre kostnad för utskrivningsklara patienter. Insatser inom LSS visar en högre kostnad på grund av senarelagd uppstart för LSS serviceboende inom egen regi, omstrukturering till andra LSS-lokaler samt ökad volym inom daglig verksamhet i kombination med fler komplexa stödinsatser.

Nämndens utfall jämfört med föregående år visar 33,8 mkr (3,6%) i högre kostnad vilket förklaras av generella prisjusteringar, lönerevision, omstrukturering till andra LSS gruppboendestäder samt högre volym och kostnadsutveckling inom LSS daglig verksamhet.

Nämndens investeringar visar 2 mkr högre kostnad jämfört med föregående år och 0,1 mkr högre jämfört med budget och prognos. Investeringar som nämnden har genomfört under perioden avser spoldesinfektorer på Berga, möbler och inventarier på Hallen och nya låsanordningar på Ametisten.

Händelser av väsentlig betydelse

Nämnden är aktiv i Hagalundslyftet på flera sätt. Ordinarie verksamheter bidrar genom bland annat seniorträffen Ankaret på Hagalundsgatan, med aktiviteter i närområdet, däribland på Sunnanskolan och i Olle Olsson-huset. Samverkan sker med kultur- och fritidsnämnden kring planerna för kulturkvarteret och med föreningen Ett levande Hagalund och Platssamverkan Hagalund. Med grund i stadens övergripande riktlinjer och verksamheter har nämnden utvecklat trygghetsarbetet för personer i Hagalund liksom i Bagartorp.

Nämnden har under året haft ett tydligt fokus på att utveckla det förebyggande arbetet. Träffpunkt för Seniorer Gunnarbo har öppnat i Bagartorp. Under året har Bollens seniorträff avvecklats till följd av ombyggnationer i området. Samverkan med Signalisten har påbörjats för att utveckla aktiviteter på de seniorboenden som finns i Solna. Arbetet har inletts på Palsternackans trygghetsboende i Huvudsta och kommer att fortsätta på Bergshamra trygghetsboende.

Stamreoveringen av vård- och omsorgsboendet Bergas A-del färdigställs i början av 2025 och verksamheten i B-delen flyttas då över till den nyrenoverade delen. B-delen kommer sedan att stamreoveras med beräknad inflyttning sommaren 2026. Behovet av stamreovering på vård- och omsorgsboendet Skoga har efter översyn bedömts som nödvändigt och kommer att projekteras under kommande år.

Serviceboendet inom LSS på Solnavägen, som drivs i egen regi, är i full drift. Gruppboendet inom LSS på Gröngölingsgatan, även det i egen regi, planeras att öppna under 2025. Beslut är fattat om att gruppboendet inom LSS på Södra Långgatan övergår till egen regi i maj 2025.

Uppdraget rörande anhörgpolicy, i samverkan med socialnämnden, är slutfört och presenterades för nämnden i februari 2025. Policyn är sedan början av hösten 2024 under implementering i verksamheten. Arbetet med implementeringen fortsätter under 2025.

Uppdraget avseende genomlysning av hemtjänsten är slutförd och presenterad för nämnden i juni 2025. En fortsatt implementering av en förnyad hemtjänstmodell, med grund i genomlysningen, förbereds för uppstart under 2025.

Nämnden har infört ett nytt dialogforum där chefer från avdelningar och utförare, i egen och extern regi, samlas en gång per halvår för att ta del av nämndens utvecklingsarbete. Forumet är också en plats för dialog och utbyte, med fokus på aktuella frågor. Under 2024 har trygghet, kvalitetsarbete samt kompetensutveckling varit teman för de träffar som genomförts.

Nämndens uppföljningsplan, med fokus på utförande av verksamhet inom äldre- och funktionshinderområdet, har reviderats inför 2024. Revideringen omfattar en mer dynamisk löpande anpassning av uppföljningen, kopplat till bland annat risk grundat i synpunkter och klagomål, avvikelshantering samt fler anmälda och oanmälda besök i verksamheten. Planen är också utökad till att omfatta myndighetsutövning.

Omvårdnadsnämnden har i samverkan med socialnämnden under året sett över krisberedskapen inom socialtjänsten, finansierat av statsbidrag. Arbetet säkerställer följsamhet till stadens övergripande anvisningar, säkrar kunskap i verksamheten avseende gällande rutiner, tränar beredskap på ledningsnivå samt tar fram handlingsplan för att säkra fortsatt kontinuitet på verksamhetsnivå.

Nämndens kvalitetsdeklarationer kommer att ses över under hösten för eventuell revidering. Kvalitetsdeklarationerna ligger till grund för riktlinjer och åtaganden som styr verksamheten.

Nämnden arbetar kontinuerligt med att hantera synpunkter/felanmälan och klagomål för en kontinuerlig kvalitets- och verksamhetsförbättring.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Målstyrningen omfattar en vision, fyra stadsövergripande mål, finansiella mål samt nämndmål och uppdrag till nämnderna. Den årliga verksamhetsplanen och budgeten kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt i kommunfullmäktiges verksamhetsplan och budget, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån beslutade ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering för Solna stad behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige per 30 april (budgetuppföljning per april), 31 augusti (delårsrapport) och 31 december (årsredovisning). De övergripande målen, nämndmålen och uppdragen samt stadens finansiella mål följs främst upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Solna stads verksamhet bedrivs i vissa delar i aktiebolag, kommunalförbund eller stiftelseform. Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor. Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet. Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Omvårdnadsnämndens ansvarsområden

Omvårdnadsnämnden ansvarar för stadens äldreomsorg samt för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning och verksamheterna styrs i stor utsträckning av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Bland de verksamheter som nämnden ansvarar för finns boende, omsorg och service i ordinärt boende, daglig verksamhet, dagverksamhet, hälso- och sjukvård inom LSS-området med mera.

Intern kontroll

Kontrollmomenten i nämndens internkontroll genomförs löpande enligt plan.

En god intern kontroll bidrar till att säkerställa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, kostnadseffektivt och säkert, med medborgarnas bästa för ögonen. Syftet är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika allvarliga fel. I praktiken handlar det om att ha ordning och reda, veta att det som ska göras blir gjort och att det sker på ett bra och säkert sätt.

I momenten har kontroll av leverantörsfakturor, loggkontroller hos utförare, säkerställande att GDPR följs, redovisningar till MAS, lager för skyddsutrustning samt uppföljningar gentemot budget ingått.

Under hösten har nämnden utbildats i vad intern kontroll är samt stadens process för arbetet med intern kontroll.

Inga åtgärder har bedömts behöva genomföras under 2024.

Uppföljning av internkontrollplan

Risk	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Entreprenör fakturerar medvetet eller omedvetet staden fel belopp (ej enligt avtal eller ej enligt leverans).	Månatlig kontroll i samband med ekonomisk analys	 Ingen eller försumbar avvikelse

Risk	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Nämndens budget är i obalans. Kostnader avviker väsentligt från budgetram.	Kontroll av uppföljning enligt stadens anvisningar för budgetuppföljningar, delårsrapporter samt verksamhetsmål. Kontinuerlig uppföljning av nyckeltal. resultat sammanställs och föredras i nämnden.	● Ingen eller försumbar avvikelse
Obehöriga kommer åt att ta del av enskildas uppgifter, personal tar del av information de inte har rätt till.	Kontroll att loggkontroller gällande HSL-, LSS- och SoL- dokumentation genomförs enligt förvaltningens anvisning och riktlinjer.	● Ingen eller försumbar avvikelse Lifecare/Procapita inaktiverar konton som inte varit aktiva inom 90 dagar. Vidare har samtliga utförare i samtliga verksamhetssystem för OF påmint om gång per kvartal om att rensa konton, vilket följs upp av digitaliserings- och it-staben. Vidare görs och uppmanas om loggkontroller. Åtgärderna bedöms ha varit tillräckliga för hantering av risken.
Risk för brister i patientsäkerhet relaterat till bristande kontinuitet i sjuksköterskegruppen.	Kontroll att månatlig redovisning till medicinskt ansvarig sjuksköterska görs. Redovisas i patientsäkerhetsberättelse en gång per år som föredras i nämnd.	● Ingen eller försumbar avvikelse Patientsäkerhetsberättelsen för 2023 är föredragen för nämnden i mars 2024. Den uppmärksammade bland annat omsättning i HSL-organisationen och hur verksamheten hanterat bemanning av sjuksköterskor för att täcka behovet vid frånvaro och skapa kontinuitet och utveckling för HSL- insatserna. Åtgärderna bedöms ha varit tillräckliga.
Rutiner för personuppgiftshantering följs inte (GDPR) och känsliga personuppgifter sprids.	Uppföljning av personuppgiftsincidenter	◆ Lindrig avvikelse Alla avdelningar och utförare inom nämndens ansvar har påmint om stadens säkerhets- och GDPR- utbildningar. All behandling av personuppgifter ska registreras i Drafit och personuppgiftsbiträdesavtal ska upprättas med aktuella leverantörer. Nämnden genomför med grund i uppföljningen följande åtgärder: - Säkra att dataskyddsombud finns på plats och har genomgått stadens utbildningar - Att personuppgiftsbiträdesavtal är upprättade - Att registerförteckningar i Drafit är uppdaterade

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2024 med inriktning för 2025-2026 beslutat om vision, övergripande mål samt nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Nämnden följer upp mål och uppdrag i budgetuppföljning per april, delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

Målet uppfylls i år

Målet uppfylls till stor del i år

Målet uppfylls delvis i år

 Målet uppfylls inte i år

FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030 har 17 mål, som ska vara uppnådda till år 2030. Solna stad berörs i olika hög grad av målen. De mål som har störst bäring på nämnden är integrerade i nämndens mål och verksamhetens aktiviteter.

Bedömning av nämndmålen samt deras koppling till Agenda 2030 redovisas nedan.

Övergripande mål	Nämndmål
Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.	 Den besvärande ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska. Mål 3 God hälsa och välbefinnande
Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.	 Solnabor som bor på vård- och omsorgsboende ska känna sig trygga, nöjda och få ett gott bemötande. Mål 2 Ingen hunger Mål 10 Minskad ojämlikhet
	 Solnabor som har hemtjänst ska ha möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden. Mål 10 Minskad ojämlikhet
	 Solnabor med funktionsnedsättning ska kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro. Mål 2 Ingen hunger Mål 10 Minskad ojämlikhet

Den besvärande ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

 Målet uppfylls till stor del i år

Brukarbedömningar inom äldreområdet för 2024 är genomförda, resultaten presenterades under årets fjärde kvartal. Resultatet har förbättrats sedan 2023, 13 % upplever en besvärande ensamhet jämfört med 17 % året innan. Resultaten är återförda till utförare, som ansvarar för att ta fram handlingsplan för fortsatta åtgärder.

Förebyggande aktiviteter för alla äldre i Solna utvecklas och genomförs i förebyggande verksamhet, uppsökande verksamhet, hemtjänst, dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende. Riktade aktiviteter har genomförts finansierade via statsbidrag.

Samverkan med bostadsstiftelsen Signalisten har påbörjats kring att skapa aktivitet i trygghetsboendets lokal, där de som hyresvärd finansierar en hälsopedagog från Humaniora att leda projektet.

Nya aktiviteter och arbetssätt har implementerats för att nå nya seniorer, bland annat genom ett utökat antal lärotillfällen i grupp, vilket möjliggjorts genom en utökad förebyggande verksamhet.

Med utgångspunkt i uppföljningsplanen har dagverksamheterna hos alla utförare följts upp och handlingsplaner för utveckling har upprättats vid behov.

Förebyggande hembesök har genomförts enligt plan hos Solnas 80- och 90-åringar. Syftet med hembesöket är att informera om stadens utbud av service och aktiviteter och prata om hur man klarar sig själv i hemmet.

En arbetsgrupp har tillsatts i syfte att kartlägga vilka insatser som erbjuds idag för att motverka besvärande ensamhet inom nämndens ansvar, och hur arbetet kan utvecklas till att få effekt för alla äldre och personer med funktionsnedsättning i Solna. Aktiviteter som genomförts med grund i förstudien är bland annat en uppdaterad informationsbroschyr och en film om ensamhet, som gjorts tillgängliga för målgruppen. Hemtjänstpersonal får samtalskort som stöd i arbetet och uppsökande verksamhet lotsar personer som uppger sig vara ensamma till träffpunkter.

Solnabor som bor på vård- och omsorgsboende ska känna sig trygga, nöjda och få ett gott bemötande.

 Målet uppfylls till stor del i år

Brukarbedömningar inom äldreområdet för 2024 är genomförda, resultaten presenterades under årets fjärde kvartal. Resultatet visar att den totala nöjdheten fortsatt utvecklas i positiv riktning och ligger nu i nivå med genomsnittet i riket. Upplevelsen av måltidssituationen är positiv och personal meddelar i förväg om förändringar. Kontakten med läkare kan förbättras. Resultatet för egen regi ligger lägre än för extern regi.

Resultatet har presenterats för verksamhetscheferna vid ett samverkansforum under hösten 2024. De har i sin tur presenterat resultatet för anhöriga, boende och medarbetare och efterfrågat synpunkter och förbättringsförslag. Verksamheterna ska inkomma med en åtgärdsplan för de resultat som har en nedåtgående trend. Skriftlig analys samt åtgärdsplan ska redovisas i verksamheternas kvalitetsberättelser för 2024.

Arbetet med att ta fram en kompetensmodell för undersköterskor inom äldreomsorg och för sjuksköterskor pågår, arbetet är presenterat för nämnden under hösten och införande planeras under 2025.

Utmaningar med undernäring inom äldreomsorgen kräver individuellt anpassade måltider för att främja hälsa och välbefinnande. Solna stad har utvecklat en strategi för hälsosam och hållbar mat, baserad på Livsmedelsverkets måltidsmodell, med syfte att förbättra folkhälsan och minska miljöpåverkan. Strategin betonar goda, näringsriktiga och miljömarta måltider. Nämnden har genomfört en förstudie rörande måltidssituationen på vård- och omsorgsboenden som visade att de flesta boende var nöjda med maten, men att det fanns behov av förbättringar gällande näringsinnehållet och matsvinnet. Variabilitet mellan boenden noterades särskilt kring miljö, möbler och belysning. Brister i följsamhet till egna rutiner identifierades också. För att stärka måltidssituationen rekommenderas implementering av måltidskonceptet på samtliga boenden, utbildning av personal inom matlagning och nutrition samt ökad medvetenhet kring matsvinn och effektivare rutiner. Plan för genomförande har tagits fram under hösten 2024 för genomförande under 2025.

Fokus på utveckling av social dokumentation är kommunicerat till alla avdelningar och utförare inom nämndens ansvar. För utförare är utgångspunkten de handlingsplaner som finns framtagna med utgångspunkt i avtals- och verksamhetsuppföljning, och som alla utförare kontinuerligt arbetar med. En plan för uppföljning är framtagen och planeras genomföras under första halvåret 2025.

Solnabor som har hemtjänst ska ha möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden.

 Målet uppfylls till stor del i år

Brukarbedömningar inom äldreområdet för 2024 är genomförda, resultaten presenterades under årets fjärde kvartal. Den totala nöjdheten ligger kvar på ungefär samma nivå som 2023, 80 % jämfört med 82 %. Resultaten på delnivå ligger kvar på samma nivåer som tidigare år, ett utvecklingsområde är att få information om förändringar i insatsen. Man upplever en god kontakt med sin fasta omsorgskontakt. Resultaten är återförda till utförare, som ansvarar för att ta fram handlingsplan för fortsatta åtgärder.

Arbetet med att ta fram en kompetensmodell för undersköterskor inom äldreomsorg och för sjuksköterskor pågår. Arbetet är presenterat för nämnden under hösten 2024 och införande planeras under 2025.

Fokus på utveckling av social dokumentation är kommunicerat till alla avdelningar och utförare inom nämndens ansvar. För utförare är utgångspunkten de handlingsplaner som finns framtagna med utgångspunkt i avtals- och verksamhetsuppföljning, och som alla utförare kontinuerligt arbetar med. En plan för uppföljning är framtagen och planeras genomföras under första halvåret 2025.

Solnabor med funktionsnedsättning ska kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro.

 Målet uppfylls till stor del i år

Brukarbedömningar inom funktionshinderområdet för 2023 presenterades i början av 2024. Resultaten visade på en försämring i utfallet för främst daglig verksamhet, gruppboheter och serviceboheter, rörande bland annat bemötande, kommunikation och trygghet. Utfallet resulterade i en åtgärdsplan, där alla utförare ålagts att särskilt utveckla dessa områden i sina verksamheter. Det försämrade utfallet har inte uppmärksammats i ordinarie avtalsuppföljning under 2023, men beaktas särskilt under årets uppföljning. Nämnden har beslutat att genomföra brukarbedömningen mer frekvent och den genomförs igen under hösten 2024 för att säkerställa att åtgärder haft effekt. Resultaten presenteras för nämnd i början av 2025.

Fokus på utveckling av social dokumentation är kommunicerat till alla avdelningar och utförare inom nämndens ansvarsområde. För utförare är utgångspunkten de handlingsplaner som finns framtagna med grund i avtals- och verksamhetsuppföljning, och som alla utförare kontinuerligt arbetar med. En plan för uppföljning är framtagen och planeras genomföras under första halvåret 2025.

Arbetet med att ta fram strategi för kompetensutveckling för medarbetare inom funktionshinderomsorg har påbörjats under hösten. Den utgår från strategin för kompetensutveckling inom äldreomsorg men anpassas för att bemöta specifika utmaningar och förutsättningar inom LSS. Omfattningen av anpassningen har krävt ett större arbete som gör att ett förslag presenteras våren 2025. Därefter kommer en kompetensmodell för medarbetare inom funktionshinderomsorg att tas fram.

Arbetet med att utforska en ökad delaktighet i samhället för solnabor med funktionsnedsättning påbörjades under året. Flera delar inom aktiviteten omfattar verksamhet som nämnden idag inte erbjuder, vilket kommer att behöva fortsatt utvecklas under 2025 med fokus på resurser för ett utökat innehåll i stöd och insatser, samt tillhörande ansvar och organisation för utveckling och löpande drift.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Status för uppdragen bedöms enligt:

- Uppdraget är slutfört
- Uppdraget pågår enligt plan
- Uppdraget pågår med avvikelse
- Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Bedömning av uppdragen redovisas nedan

Uppdrag -2024
 Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att utarbeta en anhörigpolicy som klargör hur staden kan erbjuda stöd till anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, funktionsnedsatt eller äldre, och vad som krävs för att få tillgång till stödet.
 Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av styrmodellen för hemtjänsten med inriktningen att skapa utrymme för den enskilde och biståndsbedömaren att planera beviljade insatser och tidsåtgång utifrån behov och önskemål.

Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att utarbeta en anhörigpolicy som klargör hur staden kan erbjuda stöd till anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, funktionsnedsatt eller äldre, och vad som krävs för att få tillgång till stödet.

 Uppdraget är slutfört.

Uppdraget avrapporterades till omvårdnadsnämnden den 20 februari och kommunstyrelsen beslutade om anhörigpolicy den 15 april. Uppdraget har genomförts samarbete mellan omvårdnadsnämnden och socialnämnden och omfattat ett remissförfarande med forskare inom området, lokala organisationer för anhöriga samt tjänstemän och politiker inom respektive verksamhetsområde.

Utgångspunkten är att stöd till anhöriga ska finnas inom alla stadens verksamheter, kommunala och upphandlade. Stödet ska utföras med ett anhörigperspektiv/familjeperspektiv, utifrån en proaktiv ansats, genom flexibilitet och individuell anpassning samt utifrån samverkan och samordning. Målsättningen är att alla verksamheter har egna anvisningar och rutiner för utförande av anhörigstöd som efterlevs i det dagliga arbetet.

Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av styrmodellen för hemtjänsten med inriktningen att skapa utrymme för den enskilde och biståndsbedömaren att planera beviljade insatser och tidsåtgång utifrån behov och önskemål.

✔ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget avrapporterades till omvårdnadsnämnden den 11 juni.

Syftet med den översyn som genomförts är att ta fram ett underlag som kan användas för att fatta beslut om eventuella förändringar av styrmodellen för hemtjänst. Resultat av översynen visar att ett flertal förändringar behöver genomföras att öka den enskildes inflytande i planering av beviljade insatserna i hemtjänst samt för att skapa förutsättningar för att arbeta mer flexibelt utifrån den enskildes behov och dagsform.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 959,1 mkr, vilket är en ökning med 33,8 mkr (3,6 %) jämfört med föregående år.

Jämfört med föregående år har taxor och avgifter ökat med 2,5 mkr (7,7 %) på grund av årlig prisjustering och fler omsorgstagare.

Hyror har ökat med 2,3 mkr (6,3 %), vilket förklaras av årlig prisjustering och fler omsorgstagare. Bidrag har under året minskat med 10,9 mkr (13,0 %), vilket beror på att nämnden har tilldelats mindre stimulansmedel jämfört med samma period föregående år.

Övriga intäkter är i paritet med föregående år.

Personalkostnader visar en ökning med 17,1 mkr (5,8 %) jämfört med föregående år, vilket förutom årlig lönerrevision förklaras av personal som går utbildning och behöver ersättas av vikarier vilket finansieras av stimulansmedel samt högre kostnad inom Humaniora på grund av fler omsorgstagare inom hemtjänst och LSS servicebostad.

Köp av verksamhet har ökat med 13,3 mkr (2,0 %) på grund av prisjusteringar och ökad kostnad för LSS daglig verksamhet på grund av ökad vårdtyngd.

Lokalkostnaderna har ökat med 1,5 mkr på grund av att prisjusteringar och kapitalkostnader har minskat med 0,1 mkr. Övriga kostnader har minskat med 2,3 mkr jämfört med föregående år.

Nämndens nettoavvikelse jämfört med budget visar ett överskott motsvarande 16,6 mkr (1,7 %), vilket förklaras nedan.

Taxor, avgifter, hyror och arrenden ger ett utfall motsvarande 73,2 mkr och har jämfört med budget en högre intäkt motsvarande 1,9 mkr.

Bidrag visar ett underskott motsvarande 12,4 mkr och förklaras av lägre intäkter avseende stimulansmedel.

Försäljning av verksamhet och övriga verksamhetsintäkter har 4,0 mkr högre intäkter jämfört med budgeterad nivå, vilket förklaras av fler omsorgstagare.

Personalkostnader är 14,8 mkr lägre än budget, vilket förklaras av senare uppstart för LSS serviceboende inom egen regi samt lägre kostnad för personal som finansieras med stöd av stimulansmedel för olika projekt eller utbildningar och som nämnden har fått ett lägre belopp att tillgå jämfört med budgeterad nivå.

Kostnader för köp av verksamhet är 45,3 mkr (6,6 %) lägre än budget, vilket i huvudsak beror på att det är fler brukare inom hemtjänstens egen regi, vilket minskar kostnaden för tjänsteköp och lägre volym och kostnadsutveckling inom särskilt boende.

Lokalkostnader är 1,9 mkr (2,0 %) på grund av en högre hyresnivå på Gunnarbo, implementering av

spoldesinfektorer på Berga, omstrukturering till andra lokaler inom LSS gruppboende och kostnad för flytt av hemtjänstlokal i Bergshamra.

Övriga kostnader är 5,4 mkr (11 %) högre än budget, vilket i huvudsak förklaras av LSS Habersättning som finansieras med statsbidrag, bostadsanpassning och konstaterade kundförluster.

Resultaträkning (mkr)	2024	2023	% 24/23	Budget- avvikelse	Årsbudget	Årsprognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	34,9	32,4		1,7	33,2	34,7	1,5
Hyror och arrenden	38,3	36,0		0,2	38,0	38,5	0,5
Bidrag	72,3	83,2		-12,4	84,7	70,6	-14,1
Försäljning av verksamhet	2,0	2,0		1,7	0,3	1,5	1,2
Övriga intäkter	24,9	23,0		2,3	22,6	24,7	2,1
Summa intäkter	172,4	176,5	-2,3 %	-6,5	178,9	170,0	-8,9
Personalkostnader	-312,3	-295,2		-14,8	-297,5	-311,5	-14,0
Köp av verksamhet/tjänster	-677,9	-664,6		45,3	-723,2	-671,9	51,3
Lokalkostnader	-85,8	-84,3		-1,9	-83,9	-87,0	-3,1
Kapitalkostnader	-0,5	-0,6		0,0	-0,5	-0,5	0,0
Övriga kostnader	-54,9	-57,2		-5,4	-49,5	-53,6	-4,1
Summa kostnader	-1 131,5	-1 101,8	2,7 %	23,1	-1 154,6	-1 124,5	30,1
Verksamhetens nettokostnader	-959,1	-925,3	3,6 %	16,6	-975,7	-954,5	21,2

För en god ekonomisk styrning är det viktigt att nämndernas prognossäkerhet är hög. I årsredovisningen jämförs därför årets utfall med nämndens prognoser i augusti.

Nämndens helårsprognos per augusti visade på en positiv avvikelse om 21,2 mkr (2,2 %). Avvikelsen förklarades av lägre volym i kombination med lägre kostnadsutveckling för utskrivningsklara patienter inom särskilt boende. Insatser inom LSS visade fortsatt högre kostnad påverkad av omstrukturering till andra LSS gruppboenden och högre volym inom LSS daglig verksamhet.

Årets budgetöverskott uppgår till 16,6 mkr, vilket ger en differens mellan resultat och prognos på 4,6 mkr (0,5 %), vilket i huvudsak förklaras av högre kostnad för implementering av spoldesinfektorer på Berga, en återförd kostnadspost inom assistans och fler komplexa stödåtgärder inom LSS daglig verksamhet.

Verksamheter

Verksamheter (mkr)	2024	2023	% 24/23	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Äldreomsorg hemtjänst	-194,9	-193,5		5,1	-200,0	-200,0	0,0
Äldreomsorg särskilt boende	-433,1	-423,9		25,2	-458,3	-431,6	26,7
Insatser enl LSS	-253,1	-232,1		-15,1	-238,0	-243,5	-5,5
Insatser personer med funktionsnedsättning	-6,1	-5,2		0,4	-6,5	-6,5	0,0
Turbundna resor	-14,4	-14,1		0	-14,4	-14,4	0,0
Förvaltningsgemensam verksamhet	-57,5	-56,5		1,0	-58,5	-58,5	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-959,1	-925,3	3,7	16,6	-975,7	-954,5	21,2

Årets utfall jämfört med föregående år visar att kostnader för hemtjänst har ökat med 1,4 mkr medan kostnader för särskilt boende har ökat med 9,2 mkr. Jämfört med budget är kostnaden för hemtjänst 5,1 mkr lägre och kostnaderna för särskilt boende 25,3 mkr lägre, vilket i huvudsak förklaras av att volymen inom hemtjänst och särskilt boende inte har nått upp till budgeterad nivå. Jämfört med prognos är kostnaderna för hemtjänsten 5,1 mkr lägre och för särskilt boende 1,5 mkr högre än prognos. Förklaringen är en lägre kostnadsnivå inom hemtjänst och en högre kostnad inom särskilt boende för ombyggnation av kontor på Skoga och installation av spoldesinfektorer på Berga i samband med stambyte.

Kostnader för insatser enligt LSS har ökat med 21 mkr i jämförelse med föregående år, vilket förutom prisökningar förklaras av uppstart av ett nytt LSS serviceboende, omstrukturering av lokaler inom LSS gruppboenden samt en ökad vårdtyngd inom LSS daglig verksamhet. Jämfört med budget har kostnaderna ökat med 15,1 mkr varav LSS gruppboende avviker med 8,8 mkr, boende LSS unga med 0,7 mkr, personlig assistans med 3,9 mkr och LSS daglig verksamhet med 6,3 mkr. Avvikelsen beror på senarelagd kostnad för uppstart av ett nytt LSS serviceboende, ökade kostnader i samband med omstrukturering av lokaler inom LSS gruppboenden, högre kostnader inom assistans som förklaras av en återförd kostnadspost från tidigare period som påverkar årets kostnadsnivå negativt, samt en ökad kostnadsnivå för mer komplexa stödåtgärder inom LSS

daglig verksamhet.

Jämfört med prognos visar omvårdnadsnämnden 9,6 mkr i ökade kostnader varav 4 mkr avser en återförd kostnad inom assistans som tillhör tidigare period i kombination med ökad kostnad inom LSS daglig verksamhet för fler deltagare i kombination med ökad kostnadsnivå utifrån fler komplexa stödåtgärder.

Kostnader för insatser för personer med funktionshinder är 0,9 mkr högre jämfört med föregående år och är i paritet med budget och prognos.

Kostnader för turbundna resor har ökat med 0,3 mkr i jämförelse med föregående år och är i paritet med budget och prognos.

Den förvaltningsgemensamma verksamhetens kostnader har ökat med 1,0 mkr jämfört med föregående år och visar 1 mkr lägre kostnad jämfört med budget och prognos.

Nämndens totala avvikelse mot prognos uppgår till 4,6 mkr.

Investeringsredovisning

Nämndens investeringar visar 2 mkr högre kostnad jämfört med föregående år och 0,1 mkr högre jämfört med budget och prognos.

Investeringar som nämnden har genomfört under perioden avser spoldesinfektorer på Berga, möbler och inventarier på Hallen och nya låsanordningar på Ametisten.

Investeringsredovisning (mkr)	2024	2023	Differens 24/23	Återstår av årsbudget	Budget	Prognos	Prognos-avvikelse
Verksamhetens investeringar	2,1	0,0	2,1	-0,1	2,0	2,0	0,0

Tvärsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvärsektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete samt strategiskt miljö- och klimatarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom styrdokument, kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvärsektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvärsektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Nämndens internationella arbete används huvudsakligen som metod för verksamhets- och kvalitetsutveckling.

Omvårdnadsnämndens arbete med de internationella frågorna är bland annat kopplade till nämndmålen som inkluderar trygghet, bemötande och nöjdhet samt att motverka social isolering.

Långsiktiga relationer – framgångsfaktor i internationellt arbete

Nämnden deltar i Eurocities, Social Affairs Forum, framför allt i arbetsgruppen "Välbefinnande och åldrande". Deltagandet i arbetsgruppen ger större referensramar och perspektiv på arbetet som görs hemmavid. Det ger även möjlighet till inblick och bevakning av EU-frågor som kan vara relevanta för nämnden. Eurocities erbjuder också ett stort nätverk för kunskap- och erfarenhetsutbyte, ett sätt att öka kompetensen och professionalismen i den egna verksamheten. På sikt är det också ett sätt att synliggöra Solna i Europa.

Omvårdnadsförvaltningen representerar nämnden i såväl forumet, arbetsgruppen som i stadens interna Eurocitiesnätverk. Under året har ett arbetsgruppsmöte hållits i Amsterdam, nämnden medverkade digitalt vid detta tillfälle.

Fokus på verksamhets- och kvalitetsutveckling

Nämnden har, i samarbete med kommunstyrelsen, tagit emot ett studiebesök av en grupp studenter och professorer från Western University, Ontario, Kanada. Medarbetare från egen-regi verksamhet och privata utförare har bidragit med presentationer. Studiebesöken bygger på etablerade kontakter i respektive organisation och är återkommande.

Nämnden har deltagit på Social Affairs Forum samt arbetsgruppsmöte i Vantaa, Finland den 11-13 juni. Temat för forumet var medskapande av morgondagens städer och samverkan för social innovation. Som del av temat diskuterades hur banden kan stärkas mellan individ och samhälle, och hur medborgarengagemang kan öka, med exempel på aktivt arbete för social inkludering för personer med funktionsnedsättning.

Nämnden har deltagit på Social Innovation Laboratory samt arbetsgruppsmöte i Turin, Italien den 18-20 september. Temat var innovativa strategier för att säkerställa prismässigt överkomliga och lämpliga bostäder för alla. Erfarenheterna från mötet tas med i utformningen av framtida lösningar i Solna stad.

Stadens interna Eurocitiesnätverk träffas en gång i månaden där man bland annat förbereder och planerar deltagande i respektive arbetsgrupp samt följer upp vilka nya kunskaper, erfarenheter och kontakter deltagandet har givit och hur de ska spridas vidare såväl till nämndens olika verksamheter som till andra relevanta verksamheter i staden.

Likabehandling

Nämndens likabehandlingsarbete syftar till att alla medborgare ska få likvärdigt bemötande och service. Arbetet bidrar på detta sätt till att utveckla nämndens verksamhet och dess kvalitet. Nedan beskrivs det huvudsakliga likabehandlingsarbetet hittills under 2024.

Ett antal aktiviteter har genomförts inom myndighetsutövning för att förstärka barnrättsperspektivet. Rörande korttidsvistelse och korttidsstillsyn inom LSS omfattar detta bland annat en förstärkt uppföljning och samverkan med utförare samt uppdaterade riktlinjer för handläggares verkställande av beslut.

Barnhandläggarna har genomfört Socialstyrelsens utbildning i alternativ och kompletterande kommunikation (AKK). Möjligheterna till hjälpmedel för kommunikation såsom chattfunktion och bildstöd har börjat undersökas. Skolbesök kommer att erbjudas av handläggarna för att få en bild över barnets behov när det bedöms vara av betydelse för utredningen.

Frukostmöten med socialförvaltningens barn- och ungdomsenheten har återupptagits för att stärka relationerna över förvaltningsgränserna och förbättra samverkan kring barn och unga med funktionsnedsättning.

Anhörigpolicyn har antagits och presenterats för medarbetare och utförare inom nämndens ansvarsområde. Under hösten 2024 har arbetet påbörjats med att implementera anhörigpolicyn i den löpande verksamheten.

En enkät har tagits fram för att undersöka enskildas upplevelse av bemötande från myndighetsavdelningen. Den första bemötandeenkäten skickades ut i maj 2024 och resultatet har sammanställts inför fortsatt handlingsplan med grund i utfallet.

Information om likabehandlingsarbete ingår som en naturlig del i introduktionen av nyanställda och som en grund i ledarskapsutbildningen i staden.

Upphandling enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) innebär för äldre och för personer med funktionsnedsättning en ökad valfrihet i valet av utförare av beviljade insatser.

Nämndens arbete för att öka hälsa, välbefinnande och livsglädje hos äldre fortsätter. Det sker bland annat genom samverkan med kultur- och fritidsnämndens verksamheter, frivilligorganisationer och andra volontärer och har som syfte att bryta social isolering, ge social stimulans, erbjuda friskvård- och/eller kulturaktiviteter.

Digitala fixare är numera två personer, som ger stöd kring digitala tjänster och produkter som syftar till att underlätta vardagen. Fixarna har gjort hembesök, funnits tillgängliga på seniorträffar eller varit behjälpliga via telefon. Nämnden fortsätter arbetet med att erbjuda personer med demenssjukdom och deras anhöriga stöd för att motverka social isolering.

Digitala möten är en etablerad arbetsform inom och mellan organisationer, men erbjuds också som kontaktväg för kunder och brukare. Det är många som föredrar digitala kontakter framför fysiska och formerna är under utveckling.

Miljö och klimat

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicyn med tillhörande miljöstrategi och klimatstrategi samt nämndens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under året utifrån miljöpolicyns fokusområden.

Kopplat till nämndmålet rörande solnabor på vård- och omsorgsboende har nämnden genomfört en förstudie

kring måltidssituationen. Detta omfattar också miljöpåverkan. Möjlighet till förbättringar finns rörande matsvinn och materialåtervinning, och implementering av åtgärder omfattande bland annat ökad miljömedvetenhet planeras för 2025.

Nämnden planerar för att utveckla arbetet med att välja vegetariskt vid möten och planeringsdagar, samt att ta del av den interna stadsövergripande miljöutbildning som tas fram av stadens miljöstrategier.

Nämnden beaktar klimat, miljö och hållbarhet i de upphandlingar som ansvaras för eller medverkas i.

Omvårdnadsnämnden fortsätter också med översynen av nämndens användning av fordon i syfte att kartlägga förutsättningarna för en fossilbränslefri fordonsflotta senast 2030.

De genomförda aktiviteterna har bidragit till genomförande av Solna stads miljömål, under året särskilt kring måltidssituationen på vård- och omsorgsboende.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
Revidering av valfrihetssystem för LSS-bostad (LOV) ON/2013:77	Revideringen pågår.
Revidering av valfrihetssystem för daglig verksamhet (LOV) ON/2021:10	Revideringen pågår.
Upphandling av system för personalplanering.	Upphandlingsbehov utreds med grund i nämndens arbete med Heltidsresan.

Avtalsuppföljning

Avtalsuppföljningarna har genomförts enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2024. Fokus under året har främst varit uppföljning av utvecklingsplaner. Resultaten visar att utförarna i stort följer avtalen, åtgärder är vidtagna där behov funnits samt i de fall det har behövts har utvecklingsplaner reviderats för fortsatt kvalitetsutveckling i verksamheterna.

Uppföljningsplanen har reviderats under 2024, omfattande bland annat en mer dynamisk löpande anpassning av uppföljningen, kopplat till bland annat risk grundat i synpunkter och klagomål, avvikelshantering samt fler anmälda och oanmälda besök i verksamheten.

Uppföljningsplanen är också utökad till att omfatta myndighetsutövning.

Effekter av den nya uppföljningsplanen kommer att utvärderas under året. En direkt följd av den nya uppföljningsplanen är en snabbare och tydligare hantering av upptäckta brister, som lett till sanktioner för utförare i enlighet med avtal.

Väsentliga personalförhållanden

Kompetensutveckling

Det statliga medlet via Äldreomsorgslyftet har använts för att främja kompetensutvecklingen.

Sedan 2020 har 65 medarbetare utbildat sig på arbetstid med stöd av statligt medel. Av dessa har 38 utbildat sig till undersköterska och 31 till specialistundersköterska och en till vårdbiträde. Under 2024 har 11 medarbetare påbörjat en undersköterskeutbildning och ytterligare två går en specialistutbildning. Satsningen har följts upp bland annat genom intervju med specialistundersköterskor och deras chefer för att säkerställa att deras nyvunna kunskap använts i verksamheten.

Utöver dessa utbildningar har nämnden betalat ut ”Prestationsbaserat bidrag” till verksamheter som har presenterat en strategisk plan för kompetensutveckling. Detta innebär att verksamheterna har fått anmäla sina medarbetare till interna och externa utbildningar inom ramen av äldreomsorgslyftet först efter att de har redogjort för hur kunskapen är tänkt att användas i verksamheten. Efter genomförd utbildning har de fått ersättning som täcker för lönekostnaderna som deltagandet i utbildningarna har medfört. Statsbidraget har främjat deltagandet i externa utbildningar i palliativ vård, handledning språkombud samt lärarledda utbildningar på Metodikum Solna i bland annat Situation, Bakgrund, Aktuell bedömning, Rekommendation (SBAR), stroke, demens, Parkinson och förflyttningkunskap. Utöver dessa har utförarna själva erbjudit interna utbildningar i ämnen såsom munhälsa, dokumentation, anhörigstöd samt beteendemässiga och psykiska symtom vid

demenssjukdom (BPSD). Sammanlagt har över 350 medarbetare deltagit i olika former av utbildningar med stöd av det prestationsbaserade bidraget som är en del av Äldreomsorgslyftet. Utbildningarnas effekt har följts upp med verksamhetscheferna under hösten för att säkerställa att kunskaper omsätts i praktiken.

Arbetet med att ta fram en kompetensmodell för undersköterskor inom äldreomsorg och för sjuksköterskor pågår och är i slutfasen. En referensgrupp av medarbetare och chefer har medverkat i framtagandet. HR och Kommunal har hållits informerade och getts möjlighet att inkomma med synpunkter. Modellen gör att det blir lättare att se vilka utvecklingsmöjligheter som finns för varje enskild medarbetare för att komma till sin fulla rätt i sin yrkesroll. Med stöd av modellen kan verksamheten kvalitetssäkra att rätt kompetens finns på plats och att medarbetare får bidra med sin kompetens på bästa sätt. Modellen utgår från fyra kärnkompetenser och omfattar fyra kompetensnivåer. Införandeprocessen påbörjas 2025 och kommer att ske i projektförhållanden.

Arbetet med att ta fram anvisning för en ”Strategisk och hållbar kompetensutveckling för medarbetare inom funktionshinderomsorg” har fortgått under hösten och är i slutfasen. Den utgår från anvisningen för kompetensutveckling för medarbetare inom äldreomsorg men har anpassats för att bemöta specifika utmaningar och förutsättningar inom funktionshinderområdet. En referensgrupp av medarbetare och chefer har medverkat i framtagandet. En införandeplan presenteras för förvaltningsledningen under första kvartalet 2025.

Välfärdens kompetensförsörjning är en av det kommande decenniets största utmaningar för kommuner och regioner. SKR har tagit fram nio strategier som ger ett samlat stöd för arbetsgivare på kompetensförsörjningsområdet. Kompetensutveckling som berörs ovan är en av dessa strategier. Utöver kompetensutveckling behöver strategier tas fram inom andra områden såsom rekrytera och attrahera, arbetsmiljö, välfärdsteknik samt stärka chefens förutsättningar att leda.

Solna är ett certifierat vård- och omsorgscollege (VOC) och tar emot ca 100 elever från bland annat VOC-certifierade utbildningsanordnare. För att skapa bästa möjliga förutsättningar för lärande har en arbetsplatsförlagd lärande-process (APL) tagits fram och förankrats i verksamheterna. 14 medarbetare har utbildats till handledare varav hälften inom hemtjänst.

Nämnden har initierat ett samarbete mellan LSS-verksamheter och utbildningsanordnare för att öka antal APL-platser inom funktionshinderområdet i Solna.

Vidare erbjuder vård- och omsorgsboendena årligen plats för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) till ett femtiotal sjuksköterskestuderande. Ett samarbete med Karolinska institutet har påbörjats under hösten 2024 för att säkerställa kvalitativa platser för VFU i goda lärmiljöer. Strukturerat och kontinuerligt mottagande av sjuksköterskestuderande bidrar till ny kunskap in i verksamheterna vilket är nödvändigt då kunskapen utvecklas i allt snabbare takt samt att allt fler med komplexa sjukdomar flyttar till särskilda boenden.

Som ett första steg behöver antalet handledare bland legitimerade personal öka. Med stöd av statliga medel kommer nämnden att täcka lönekostnaderna som deltagandet på handledarutbildning kan medföra. Även VFU strukturen kommer att ses över och utvecklas med stöd av statliga medel.

Nämnden har tillfört resurser för att locka fler unga till att arbeta inom äldreomsorgen, bland annat i form av sommararbete. Under sommaren har 80 ungdomar fått arbeta på vård- och omsorgsboenden i Solna, vilket är 30 fler än sommaren innan. För att locka fler unga till vård- och omsorgsprogrammet har förvaltningen medverkat i framtagande av Yrkesambassadörsutbildning som blir klar 2025. Därefter kommer ambassadörer utbildas för att på olika sätt nå ut till ungdomar som står inför val av gymnasieprogram. Chefer från vård- och omsorgsboende samt hemtjänst har deltagit i flera arbetsmässor och berättat om yrket inom vård och omsorg. Nämnden med stöd av Vård- och omsorgscollege följer noga vad ungdomarna tycker om framtiden, vad de prioriterar att satsa på och varför, i syfte att kunna påverka och attrahera fler till vård- och omsorgsyrken.

För att få ökad förståelse om vilka faktorer som medarbetarna upplever vara viktiga för att stanna kvar på arbetsplatsen har en enkät skickats ut till medarbetarna. Utifrån enkätsvar har förvaltningen vidtagit åtgärder som att exempelvis erbjuda seminarier i psykologisk trygghet, stödja cheferna i konflikthantering och hur man kan nyttja medarbetarens kompetens på arbetsplatsen. Dessa satsningar kommer att fortsätta under 2025.

En annan insikt som framkom i enkätsvaren var hur medarbetarna ser på sin språkkompetens och inom vilka områden de behöver utvecklas. Utifrån svaren har förvaltningen inkluderat språkaspekten i höstens utbildningar och använder Socialstyrelsens språkbedömningsstöd för att främja användning av språket i det dagliga arbetet. Ett kompendium med medicinska termer är under framtagning som är främst till för att användas i samband med interna utbildningar. Under 2024 har 13 nya språkbud utbildats, varav fem inom Humaniora hemtjänst. Chefer från samtliga verksamheter fick möjlighet att delta i två halvdagars utbildning i konceptet ”Språkbud” via Vård- och omsorgscollege. Denna satsning fortsätter under 2025.

För att ta reda på vad de äldre tycker om personalens språkförmåga och vilka konsekvenser eventuella språkförbistringar kan medföra, skickades det ut en enkät till brukare inom hemtjänst och boende på vård- och omsorgsboenden. Totalt 56 svar inkom. Svaren är i paritet med enkät svar från Socialstyrelsens årliga brukarundersökning där cirka 80 procent av brukarna inom hemtjänst och särskilt boende upplever att personal pratar och förstår svenska tillräckligt bra för att man ska förstå varandra.

Anvisning för "Strategiskt arbetssätt för en hållbar språkutveckling på arbetsplatsen" har arbetats fram och presenterades för förvaltningsledningen i september.

Betänkande av utredningsuppdraget "Språkrav för personal inom äldreomsorg" lämnades till regeringen i december. I förslaget lyfts språkbudskonceptet som en framgångsfaktor. Vidare tydliggörs krav på språknivå samt arbetsgivarens skyldighet att bidra till språkutveckling av sina medarbetare genom ändringar i Socialtjänstlagen. Ändringarna föreslås träda i kraft januari 2026. Nämnden kommer att noga beakta frågan och följa rekommendationerna från Skolverket, Vård- och omsorgscollege och Socialstyrelsen samt stödja verksamheterna att skapa en språkutvecklande arbetsplats i enlighet med anvisningen.

Medarbetarundersökning - Hållbart medarbetarengagemang, HME

Medarbetarundersökningen genomfördes under våren 2024 med en svarsfrekvens på 90 procent, vilket är en ökning med 9 procent jämfört med föregående undersökning där svarsfrekvensen var 81 procent. Medarbetarundersökningens resultat avseende HME på 84 innebär en ökning sedan föregående undersökning (80,8) och fortsätter att vara på en hög nivå. Resultatet visar att cheferna i hög grad visar uppskattning, förtroende och möjliggör att medarbetarna kan ta ansvar. Även chefernas ledarskap får höga resultat av medarbetarna. Utifrån resultatet har cheferna tillsammans med medarbetarna tagit fram handlingsplaner för fortsatt utvecklingsarbete.

Lika rättigheter och möjligheter

Vid rekrytering av medarbetare till nämndens verksamheter används metoden kompetensbaserad rekrytering och alla vakanta tjänster utlyses. Medarbetarsamtal genomförs kontinuerligt med samtliga medarbetare.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen för december 2023 till och med november 2024 var 7,9 procent att jämföra med 9,5 procent för samma period föregående år, vilket är en minskning på 1,6 procent.

Korttidssjukfrånvaron var 2,9 procent jämfört med 3,6 procent samma period föregående år.

Långtidssjukfrånvaron var 3,1 procent jämfört med 4,2 procent samma period föregående år. Verksamheterna följer sjuktalen kontinuerligt och arbetar systematiskt i enlighet med rehabiliteringsprocessen för en minskad sjukfrånvaro. Friskfaktorer introduceras i nuläget genom att chefer deltar på arbetsmiljöutbildning steg 2.

Periodutfall	2024	2023	Förändring
Antal anställda	495	469	26
- varav kvinnor	377	349	28
- varav män	118	120	-2
Antal årsarbetare i snitt	418,4	396,1	22,3
Sjukfrånvaro, %	7,9	9,5	-1,6
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	84	80,8	

Fotnoter:

Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad.

Sjukfrånvaron avser perioden 1 december 2023 till 30 november 2024.

HME-undersökning genomförs vanligtvis varje höst. På grund av omstrukturering hos leverantör har undersökningen genomförts under våren 2024 istället för hösten 2023. Jämförelsesiffran är därmed resultatet av medarbetarundersökningen 2022.

Förväntad utveckling

Prognos för verksamheter

Enligt stadens senaste befolkningsprognos för åren 2025 - 2030 beräknas antalet personer över 65 år att öka från 13 353 personer till 14 293 personer.

Personer i behov av hemtjänst i Solna beräknas öka med cirka 18 procent från 2023 till 2030. Denna ökning medför att antalet hemtjänststimmar beräknas öka med 75 000 till cirka 475 000. Sett till den demografiska utvecklingen bedöms behovet av vård- och omsorgsplatser öka med cirka 90 platser över de kommande åren. I dagsläget talar inget för att behovet skulle öka i snabbare takt än den demografiska utvecklingen.

Beträffande LSS-bostäder är den samlade bedömningen att Solna stad behöver öka kapaciteten med 4–5 platser årligen för att svara mot behoven. De planerade uppstarterna under de kommande åren, antalet platser i det fasta beståndet samt tillgång till platser inom valfrihetssystemet bedöms svara mot det behovet. Behovet av platser i daglig verksamhet kan komma att öka med 4–5 per år. Eventuella variationer torde kunna hanteras inom valfrihetssystemet för daglig verksamhet.

Insatserna inom personlig assistans, korttidsvistelse och korttidstillsyn har de senaste tio åren varit i ungefär samma omfattning, mellan 30 och 50 personer erhåller respektive insats. För samtliga insatser enligt LSS är det svårt att göra prognoser då verksamheterna är i så små volymer. Därav antar omvårdnadsnämnden att utvecklingen kommer att följa befolkningsutvecklingen.

Ny socialtjänstlag

Nämnden har under andra halvåret genomfört en förstudie i syfte att ta fram en handlingsplan för omställningen till den nya socialtjänstlagen. Arbetet sker i nära samverkan med socialnämnden.

Kompetensförsörjning, välfärdsteknik och nya arbetsätt

Ett arbete kring framtidens kompetensförsörjning, omfattande bland annat samverkan med utbildningsanordnare som Karolinska Institutet och Yrkeshögskolan samt Vård- och omsorgscollege, utveckling av arbetsplatsen och projekt kring ett hållbart arbetsliv har påbörjats. Samverkan sker också med Fou.nu och Storsthlm.

Under året har ett antal aktiviteter kopplade till digitalisering och välfärdsteknik genomförts. Den digitala infrastrukturen säkras för att möjliggöra mobila arbetsätt. Satsningen på det digitala medarbetarskapet har följts upp för att säkerställa tillräcklig kompetens i verksamheten. Investeringar i modern teknik förbereds såsom uppdaterade moderna trygghetslarm i vård- och omsorgsboenden och kameror för trygghet i ordinärt boende. Nämnden tillämpar ”Digitalt först”, vilket innebär att digitala alternativ ska övervägas i första hand för att utvärdera om det är till nytta för den enskilde. Nämnden säkrar också fulla implementeringar av de verksamhetssystem som används, såsom Lifecare och Stratsys.

Samverkan med Region Stockholm

Omvårdnadsförvaltningen har tillsammans med socialförvaltningen, regionens geografiska samordningsansvariga i Solna, FoU.nu (en forsknings- och utvecklingsverksamhet med fokus på vård och omsorg om äldre och vuxna med funktionsnedsättning) och FOU nordväst planerat och genomfört två workshops. Syftet var att kommunen och regionen tillsammans skulle identifiera utvecklingsområden samt prioritera och planera gemensamma aktiviteter för omställningen till God och nära vård och omsorg. En återträff/uppföljning för deltagarna (chefer inom region och kommun) har genomförts i november.

Omställningen till God och nära vård och omsorg behöver ske på olika nivåer; i samarbete mellan kommun och andra aktörer tex regionen men också inom och över förvaltningsgränserna i staden. Ett stadsövergripande projekt har därför startats upp. Syftet är att utveckla stadens interna samarbete för att bidra till målsättningen för omställningen till en God och nära vård och omsorg.

Strategisk lokalplanering

I samverkan med tekniska nämnden har ett nära samarbete utvecklats för ett fungerande underhåll av befintliga lokaler. Detta för att skapa en hållbar analys och process för en boendeplanering för både äldre och personer med funktionshinder.

Nämnden fortsätter utveckla arbetet med att tydligare uttrycka och planera behovet av framtida lokaler med grund i omvårdnadsnämndens prognosticerade behov, utifrån ett uppdaterat lokalprogram och i samverkan med kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och tekniska nämnden.

Som del av beslutsunderlag för avtalsförlängning av upphandlade vård- och omsorgsboenden under 2025 genomförs en analys omfattande bland annat prognosticerade behov, kapacitet i nuvarande boenden, konsekvenser av omfattande renoveringsbehov, byggnation av ett nytt vård- och omsorgsboende samt medföljande ekonomiska effekter, för perioden fram till 2030.

Trygghet, säkerhet och kontinuitet

Omvårdnadsnämnden har utvecklat samverkan med stadens trygghetssamordnare för att säkra trygghet och säkerhet för äldre och personer med funktionshinder i Solna. Trygghet och säkerhet har också lyfts särskilt i dialog med avdelningar och chefer i olika samverkansforum och i löpande uppföljning.

Omvårdnadsnämnden har i samverkan med socialnämnden under året sett över krisberedskapen inom socialtjänsten, finansierat av statsbidrag. Arbetet har säkerställt följsamhet till stadens övergripande anvisningar, säkrat kunskap i verksamheten om gällande rutiner, tränat beredskap på ledningsnivå och tagit fram handlingsplan för att säkra fortsatt kontinuitet för krisberedskapen på verksamhetsnivå.